Udskriftsdato: 28. marts 2024

VEJ nr 10591 af 01/05/2006 (Historisk)

Sikkerheds- og sundhedsarbejdet ved ombygning mv. af ukompliceret erhvervsbyggeri, herunder daginstitutioner og skoler - At-vejledning F.2.9 - Maj 2006

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin., Arbejdstilsynet, j.nr.

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 110 af 05/02/2013

Sikkerheds- og sundhedsarbejdet ved ombygning mv. af ukompliceret erhvervsbyggeri, herunder daginstitutioner og skoler - At-vejledning F.2.9 - Maj 2006

Denne At-Vejledning oplyser om sikkerhedsorganisationens opgaver i forbindelse med opførelse, tilbygning, ombygning og ændret benyttelse af ukompliceret erhvervsbyggeri.

Ukompliceret erhvervsbyggeri er byggeri, hvor arbejdsprocessen ikke har en afgørende indflydelse på den bygningsmæssige udformning, og hvor der ikke foregår særligt farligt arbejde. Bygningens udformning er således ikke specielt indrettet efter det arbejde, der skal foregå i den. Eksempler på sådant byggeri findes i bilag 1 i bekendtgørelsen om faste arbejdssteders indretning. Afgrænsningen af sådant byggeri og andet byggeri er fastsat efter aftale mellem Beskæftigelsesministeriet og Erhvervs- og Byggestyrelsen efter forhandling med de kommunale myndigheder. For nærmere se bekendtgørelsens kapitel 12.

Arbejdsgiveren skal inddrage de ansatte i forbindelse med ombygningen, nyopførelsen og ved ændret funktion af erhvervsbyggeriet. Hvis virksomheden har en sådan størrelse, at der er oprettet en sikkerhedsorganisation, skal inddragelsen af de ansatte ske via denne.

Arbejdsgiveren skal kunne dokumentere, at en sådan inddragelse er sket, fx ved referater fra sikkerhedsorganisationens møder eller ved erklæring fra sikkerhedsorganisationen om at have været inddraget.

1. Inddragelse af sikkerhedsorganisationen

Arbejdsgiveren har pligt til at inddrage sikkerhedsorganisationen ved planlægningen og gennemførelsen af en væsentlig ombygning eller ved en ændret benyttelse af et ukompliceret erhvervsbyggeri.

Arbejdsgiveren skal holde sikkerhedsorganisationen løbende orienteret om byggeriet, således at sikkerhedsorganisationen har mulighed for at varetage sine opgaver. Orienteringen skal også ske i form af videregivelse af indhentet skriftligt materiale fra sagkyndige om byggeriets planlægning og udførelse.

Sikkerhedsorganisationen bør have plads i eventuelt byggeudvalg eller deltage i møder, når der skal træffes beslutninger, som har betydning for arbejdsmiljøet. I modsat fald skal det på anden måde sikres, at sikkerhedsorganisationen er inddraget, inden der tages beslutninger om byggeriet, der kan have betydning for virksomhedens arbejdsmiljø. (1)

Hvis en virksomhed med etableret sikkerhedsorganisation udvider sit geografiske arbejdsområde med et nyt byggeri, skal sikkerhedsorganisationen inddrages også ved nyopførelse af dette byggeri, selv om der endnu ikke er ansat de medarbejdere, der skal arbejde i bygningen, når den er færdigopført.

Der skal afsættes den fornødne tid og de nødvendige ressourcer til, at sikkerhedsorganisationen kan bidrage til projektets gennemførelse. For at sikre, at sikkerhedsorganisationen har reelle muligheder for at kunne gennemskue faserne i byggeriet, kan det være hensigtsmæssigt, at arbejdsgiveren tilbyder sikkerhedsorganisationen et kursus eller en anden form for oplæring i større byggeprojekter.

Arbejdsgiveren skal inddrage sikkerhedsorganisationen, hvis der til brug for nybygningen, ombygningen eller en ændret funktion vil blive søgt om dispensation fra bygningsreglementet, gennem en drøftelse af denne dispensationsansøgning i sikkerhedsorganisationen. Svar på denne ansøgning skal ligeledes forelægges og drøftes i sikkerhedsorganisationen.

I de tilfælde, hvor et medlem af sikkerhedsorganisationen bliver opmærksom på, at arbejdsgiveren har forsømt at inddrage sikkerhedsorganisationen ved en ansøgning om dispensation fra bygningsreglementet, bør sagen rejses på førstkommende møde i sikkerhedsorganisationen. Sikkerhedsorganisationen vil kunne henvende sig til den kommunale byggemyndighed om den manglende rettidige inddragelse af sikkerhedsorganisationen og bede om en udsættelse af sagen, indtil sikkerhedsorganisationen har taget stilling til dispensationsansøgningen. Hvis dispensationsansøgningen er imødekommet, afgør byggemyndigheden, hvilke retlige konsekvenser den manglende inddragelse af sikkerhedsorganisationen skal have. En mang-

lende inddragelse af sikkerhedsorganisationen kan have til følge, at en allerede givet dispensation trækkes tilbage af byggemyndigheden.

1.1. Byggemyndighederne

Sikkerhedsorganisationen kan efter byggelovgivningen være part i byggesagen med de partsrettigheder, der følger af denne status. Særlig vigtig er retten til at blive hørt og komme med en udtalelse til ansøgningen, før der træffes afgørelse om fx dispensation fra bygningsreglementet.

Det er den kommunale byggemyndighed, der afgør, om sikkerhedsorganisationen er part i byggesagen. Her vil der normalt blive lagt vægt på, om sikkerhedsorganisationen har en så væsentlig og individuel interesse i sagens udfald, at den bør have partsstatus.

2. Varetagelse af arbejdsmiljøhensyn ved projektering af byggeriet

Det er vigtigt at inddrage arbejdsmiljøforhold allerede i projekteringsfasen af det planlagte byggeri.

Løsning af arbejdsmiljøproblemer med støj, ventilation og andre indeklimaforhold vil med fordel kunne indtænkes ved projektering af byggeriet.

Derfor skal sikkerhedsorganisationen inddrages så tidligt som muligt og allerede ved planlægningen af byggeriet, for at det kan varetage sin opgave.

Den, der projekterer byggeriet, har pligt til at sikre, at byggeriet ikke er til hinder for, at arbejdsmiljølovgivningen kan overholdes for dem, der skal arbejde i og vedligeholde bygningen. Regelgrundlaget herom findes i bekendtgørelse om projekterende og rådgiveres pligter mv. efter lov om arbejdsmiljø.

3. Bygningsmæssige krav til ukompliceret erhvervsbyggeri

Det er den kommunale byggemyndighed, der byggesagsbehandler ukompliceret erhvervsbyggeri. Inden der gives byggetilladelse, skal byggemyndigheden påse, at byggearbejdet også overholder arbejdsmiljølovgivningen. Byggemyndigheden har pligt til at kontakte Arbejdstilsynet, hvis der er tvivl om, hvorvidt et planlagt byggeri overholder arbejdsmiljølovgivningen.

Arbejdstilsynet stiller ikke andre bygningsmæssige krav end kravene, der stilles i bygningsreglementet, hvor arbejdsprocessen ikke har en afgørende betydning for bygningens udformning eller dens indretning – fx kontorbygninger og butikker, og hvor bygningen er opført eller væsentligt ombygget med en byggetilladelse udstedt efter 1. maj 1986.

De bygningsmæssige krav for sådanne bygninger, der er opført eller væsentligt ombygget med en byggetilladelse udstedt i perioden 1. maj 1986 til 1. april 1995, findes i bygningsreglementet af 1982, se tillæg 5 af 6. februar 1986 og følgende. De bygningsmæssige krav for bygninger, der er opført eller væsentligt ombygget efter 1. april 1995, findes i bygningsreglementet af 1995. (4)

Hvis sådant byggeri er opført før 1. maj 1986, stilles krav efter arbejdsmiljølovgivningens regler. (2, 3)

Når ukompliceret byggeri også omfatter bygning af lokaler, hvor arbejdets karakter gør, at byggeriet ikke kan karakteriseres som ukompliceret, vil Arbejdstilsynet i tvivlstilfælde blive hørt, førend det samlede byggeri godkendes af byggemyndigheden. Eksempler herpå er fysiklokaler i en skole, visse ældreboliger, ungdomsklubber og kontorer, hvor der stilles særlige krav til indretningen for at sikre forebyggelse af vold.

Ved ændret benyttelse af et byggeri, fx hvis en daginstitution ændres fra børnehave til også at omfatte en skolefritidspasningsordning, skal ny byggetilladelse indhentes.

4. Formidling af erfaringer

Det er en stor opgave at varetage hensynet til arbejdsmiljøet ved nybyggeri, ved ombygning og ved ændret funktion af et byggeri. Ofte er stoffet svært tilgængeligt på grund af de komplicerede regler og det benyttede fagsprog. Derfor anbefales det, at der sker en erfaringsopsamling, der kan bruges, når næste byggeri går i gang.

Sikkerhedsrepræsentanter eller sikkerhedsudvalgsmedlemmer kan fx tage noter under forløbet af byggeriet i form af, hvad det er vigtigt at være opmærksom på i processen, herunder hvad det er lykkedes at få påvirket, hvor det har været svært at opnå resultater og hvorfor. Det bør ligeledes noteres, hvor og til hvilke faser i byggeriet der med fordel kan indhentes faglig bistand.

Når der er oprettet et sikkerhedsudvalg i virksomheden, bør den daglige sikkerhedsleder sikre denne erfaringsopsamling og -udveksling.

Når der er oprettet et sikkerhedsudvalg eller et hovedsikkerhedsudvalg, skal en sådan erfaringsopsamling gå videre til disse udvalg, så der kan ske en drøftelse af erfaringerne i udvalgene.

Regler:

Bekendtgørelse nr. 96 af 13. februar 2001 om faste arbejdssteders indretning

Bekendtgørelse nr. 574 af 21. juni 2001 om projekterende og rådgiveres pligter mv. efter lov om arbejdsmiljø

Læs også Arbejdstilsynets vejledninger om:

(1) Virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde
Sikkerhedsgrupper og sikkerhedsrepræsentanter
Sikkerhedsudvalg
(2) Faste arbejdssteders indretning
(3) Planlægning af faste arbejdssteders indretning

Læs også:

(4) Bygningreglementet 1982 og 1995

Arbejdstilsynet, den 1. maj 2006